

Mediernas fel

En minister avgår, riksdagsledamöter slingrar sig när de berättar om sin valfinansiering, jordbruksproduktionen och djurens välfärd skapar diskussion och den finländska skidsporten ältas alltid bara. Under det gångna året har många också ansett massmedia vara skyldiga. Ofta har man fäst uppmärksamheten vid massmediers verksamhetssätt, inte vid det man försökte rapportera om.

Samtidigt har samma medier berättat om positiva saker ur veterinärers synvinkel, bland annat fick flera än fem miljoner läsare stava om valet av Årets veterinärer år 2008 och om djurskyddsarbetet, speciellt unga fick läsa att veterinärer är eftertraktade livskumpaner och för vänner av det torra slagets medier berättades att veterinäryrket är det fjortonde mest uppskattade yrket.

Massmedier är en central del av demokratin och yttrandefriheten. Deras uppgift är att offentliggöra också sådana saker som inte direkt trugas ut. Massmediernas representanter är bundna av branschens egna journalistiska direktiv i vilka man går igenom många etiska principer till exempel om anskaffning av information, om informationens tillförlitlighet och om privatlivets skydd. En del journalister följer dessa regler bra, andra sämre, och en liknande kvalitetsvariation kan man tyvärr hitta också i de flesta andra yrkeskårens verksamhet. Jag anser att läsarna har ett ansvar, inte bara i Savolax: kvällstidningarna har en annan roll än rikets mera sakliga kanaler, det är skäl att komma ihåg vilket medium man citerar.

Läkarkåren och pressen godkände på 1960-talet den första rekommendationen om samarbete. År 2003 godkändes mellan Journalistförbundet och Läkarförbundet den ömsesidiga rekommendation som nu är i kraft, informationsrekommendationen. Den poängterar bägge yrkeskårer utför sitt värv, den ena till godo för människornas hälsa den andra yttrandefriheten till fromma och strävar efter sanningsenlig informationsförmedling. Målet är att lära sig arbeta sida vid sida för de egna målen. Bykvtvätten i samband med skolskjutningarna i Jokela lyfte åter fram temat om att intervjua och filma människor i chockerat tillstånd. Man funderade också på var gränsen för att förmedla information går.

I allmänhet bjuder redaktörer som frågar i grunden idiotiska frågor: "Vad gör en veterinär?" på en lysande möjlighet att redogöra för den egna uppfattningen om tingens ordning. Mera riskfyllda är redaktörer som redan vet vad de rapporterar om och endast är ute efter ett ansikte för direkta citat. Det lönar sig dock att se redaktörer som samarbetsparter: ju bättre de egna åsikterna är strukturerade och motiverade desto lättare är det att samarbeta. Ju bättre en veterinär förmår binda upp sitt eget arbete, sina beslut, sina forskningsresultat med den övriga världens gång, speciellt till en enskild kommuninnevänares eller medborgares liv, desto lättare är det att nå publiken. De flesta läsare är inte intresserade av uttömmande redogörelser om yrkesgruppens förträfflighet och därför är redaktörerna det inte heller. Jag misstänker att veterinärerna inte är särskilt intresserade av att på djupet bekanta sig med hur viktiga speciallärare eller dataingenjörer är – innan sörjan av blåalger ligger på den egna stranden.

Veterinärförbundets fullmäktige godkände vid sitt möte i maj som ett mål för pågående treårsperiod att förse den breda publiken med en realistisk bild av yrkeskåren. Först analyseras målgruppen och det centrala budskapet utformas efter den, sedan utarbetas taktiken och slutligen jobbar man på i enlighet med resurserna. I allt gäller den gamla idén att varje enskild veterinär kan fundera på hur han/hon i sina kontakter med massmedia på ett naturligt sätt kunde föra fram vad veterinärens skolning och kunnande kan ge i ärenden som är betydelsefulla för medborgarna. Att hitta denna angreppspunkt kan underlättas av redaktörernas centrala fråga: "Hur påverkar detta mig, mitt barn, grannens pensionärsgrumma?" I intervjuerna kan man berätta om veterinärskolningen som ligger till grund för den titel arbetsplatsen ger och framför allt om de vardagliga kontakterna med veterinärt kunnande.

Till all lycka för medierna blev sommaren litet varmare mot slutet, måhända hade medierna fått skulden också för det dåliga året. Snart värms den svalnande hösten upp av en kommunalvalsentusiasm: vi får alla se vad som egentligen är mediernas förtjänst och vad har förorsakats av dem.

Anna Parkkari
Informatör för Finlands Veterinärförbund, Finsk Veterinärtidskrifts redaktionssekreterare